Szabadtéri szoborkiállítás

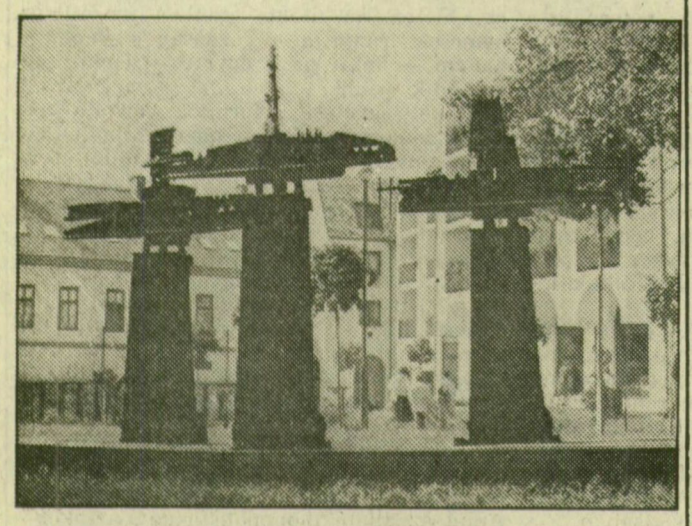

Szabadtéri szoborkiállítás nyílt Kaposvár belvárosában, a megyei tanács előtti parkban. Bors István Munkácsy-díjas szobrászművész húsz, különböző méretű és különböző anyagból készült szobra készteti megállásra a járókelőket. A jövő évtől rendszeresen lesznek itt kiállítások, és a megyei tanács egy-egy alkotás megvásárlásával, mecénásként is segíti a kiállító művészeket. Képünkön: a „Keresztek" című alkotás

Megszűnt a Szamos szennyezettsége

Megszűnt a Szamos — első ízben október 24-én észlelt — szennyezettsége, s ezzel feleslegessé vált az egyidejűleg elrendelt első fokú vízminőség-védelmi készenlét is. A Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság tájékoztatása alapján annak idején jelentettük, a szennyezés hatására a folyó vize sárgásbarnára színeződött, kellemetlen szagú lett, s barna algafoszlányokat sodort. A vízminták laboratóriumi vizsgálata a víz oldott oxigéntartalmának 40 százalékos csökkenését jelezte.

A szennyezett víz román területről érkezett. Ennek tényét a román fél elismerte, feltételezése szerint a Szamos felső szakaszán tározott ipari szennyvíz leeresztése okozta.

Müszi-hír

Rajtra kész a Mezőhír információs rendszer

Köztudott, hogy az információ érték. S ha így veszszük a hiánya kár. A Délmüszi ebből az alapigazságból indult ki, mikor hozzálátott a Mezőhír elnevezésű adatbank létrehozásához. A számítógép központi részét egyelőre az Ipari Minisztériumtól vették bérbe, s abba táplálták a mezőgazdasági üzemek számára hasznos adatokat, így a géppel, alkatrésszel és egyéb anyagokkal kereskedő vállalatok cikkeit, s ugyanígy a felhasználó gazdaságok által felkínált termékeket, elfekvő készleteket. Az adatbank „tudományához" postai távhívásos telefonvonalakon lehet hozzájutni egy videotex terminál segítségével, de ugyanez az eszköz alkalmas az adatok betáplálására, sőt a megrendelésre és visszaigazolásra is. Az éves előfizetői díj 84 ezer forint, s a helyi technika kiépítése körülbelül 200 ezer forint üzemenként.

Az adatszolgáltatásra eddig a Csongrád, a Békés és a Bács-Kiskun Megyei Agroker, a Békés Megyei Agráripari Egyesülés, a szolnoki Mezőgép Vállalat, a Hódgép, az Iparszerű Hústermelést Szervező Közös Vállalat, a Mezőhegyesi Mezőgazdasági Kombinát, az Országos Kereskedelmi és Hitelbank és a Környei Mezőgazdasági Kombinát vállalkozott, de tárgyalnak a Rábával, a pécsi és szolnoki agrokerrel, és a Mezőbankkal is. A továbbiakban még szeretnék bővíteni a kört, hisz a rendszer annál hasznosabb, minél több a résztvevője.

Muszka Dánielt, a Mezőgazdasági Ügyvitelszervezési és Számítástechnikai Közös Vállalat dél-alföldi területi igazgatóját arról kérdeztem, mikor térülhet meg számukra ez a befektetés.

— Negyvenmillió forintot áldoztunk erre a célra, s legalább 60-70 mezőgazdasági üzem bekapcsolódásával érhetjük el, hogy a pénzünknél maradjunk. Mindenhova elmegyünk, bemutatót tartunk, ahol érdeklődésre számítunk. Háromszáz helyre küldtük el ajánlatunkat, s ennek tizedére jött eddig válasz. Környékünkről az első jelentkezők, a Szegedi Felszabadulás és az Új Élet Tsz, a sándorfalvi, forráskúti és pusztaszeri szövetkezetek. Remélhetően hamarosan újabbak is követik őket.

— *Biztos, hogy „megérik a pénzüket"?*

— Van olyan partnerünk, ahol kiszámították, ha az anyagbeszerzők, az eredménytelen bolyongás helyett biztosra mennek, s mondjuk felére csökken a felhasznált kilométer, — amely egyenként 17-20 forintba kerül jelenleg — fél évnél hamarabb megtérül a befektetésük. Az idő is pénz, az adatbank segítségével másfél perc alatt kideríthető, hogy az adott alkatrész mondjuk a szegedi agrokernél megtalálható-e a raktárban. Ha nem, tovább folytatható a keresés más cégeknél. Később, ha bővül a kör a szolgáltatók szerinti katalógus után, a cikkenkénti kigyűjtésre is lehet programot készíteni. Akkor a készülék kiírja, hogy az adott típusú ékszíj melyik forgalmazóknál szerezhető be.

— *Mi a biztosíték arra, hogy az adatok naprakészek?*

— A saját érdek, a szavahihetőség. A vevőt csak egyszer lehet becsapni, inkább megéri a napi adatkarbantartás.

— *Mennyire korszerű ez a rendszer?*

— A technika kiforrott, nem kell vele kísérletezni, egy sor nyugat-európai országban bizonyította életrevalóságát. Nagy előnye mondjuk a teletex-szel szemben, hogy kétutas, odavissza információt tesz lehetővé. A kezelése pár óra alatt elsajátítható.

— *Az indulás?*

— Ha összejön a megfelelő előfizetési kör, január elsején. Addig a próbaüzemben lehet ismerkedni az információ új lehetőségével. Véleményem szerint legalább akkora a jelentősége, mint az első számítógépek megjelenésének. Ha azok tért hódítottak, a mi elképzelésünk valóra válása nem reménytelen.

T. Sz. I.

Nem marxista nézetek és a peresztrojka

Össz-szövetségi tudományos konferencia Odesszában

Első hallásra magunk is némi csodálkozással reagáltunk, amikor kiderült, hogy Odesszában össz-szövetségi tudományos tanácskozás témája lesz a létező nem marxista nézetek hatásának számbavétele a Szovjetunióban. A moszkvai Lomonoszov és az odesszai Mecsnyikov egyetem rendezésében több mint kétszáz tudományos kutató, egyetemi oktató gyűlt össze a Szovjetunió fontosabb intézeteiből, Kijevtől Dusanbéig ez év októberében.

A számos előadó és hozzászóló azt tekintette át, mely *nem marxista nézeteket kell intenzívebben tanulmányozni és tanítani* a mai Szovjetunióban. Neves tudósok, folyóiratok vezető munkatársai hangsúlyozták, hogy a politikai viták lenini alapjairól, a szociáldemokrácia eredményeiről, a nacionalizmus új megjelenési formáiról és nehézségeiről, a szocalista építőmunka szovjet történeti elemzéseiről, a globális problémák mai politikai hatásairól, a polgári közgazdasági elméletekről, az ifjúsági mozgalom új, negatív jelenségeiről, a vallás mai szerepéről, nemcsak a tudományos kutatásban, hanem a felsőoktatási intézmények társadalomtudományi tantárgyaiban is szólni, vitatkozni kell.

A konferenciára meghívást kapott — az egyetemi kölcsönös szerződések keretében — a JATE két tanára is; *J. Nagy László* tanszékvezető docens és a jelen sorok írója. Az egyik szekció vitaülésén elmondott korreferátumunk, mely a magyar felsőoktatásban ma zajló éles vitákat érzékeltetve a társadalomudományi oktatás új lehetőségeiről szólt — nagy érdeklődést váltott ki. Az elhangzott referátum után számos kérdést kaptunk. A hozzászólók nagy érdeklődéssel reagáltak a Magyarország története 1918—1975. c. tantárgy oktatási-nevelési tapasztalataira. Kérdésként hangzott el Rákosi Mátyás, Rajk László és Nagy Imre személyiségének mai értékelése. Szovjet kollegáinkat izgatta, mit tanítunk (és mit olvasunk) Sztálinról, a sztálinizmusról, hogyan vélekedünk a szocializmus (sőt a fejlett szocializmus) fogalmáról, hogy hat-e ma nálunk a nacionalizmus és milyen a vallás hatása stb.

A kiszabott időt jóval túllépve és mellőzve a dobogót és a hivtalos elnökséget is — véleményt cseréltünk. Üdítő volt érzékelni, hogy szovjet kollégák tájékozódni kívánnak mai vitáinkról, hallani, hogy problémáink egy részét nemcsak ismerik, értik is (mint pl.: a gazdasági reform, s annak összetevői.) Ugyanakkor némi csodálkozással hallgatták azt, amit *a politikai reformok mai állásáról*, az új társadalmi szerveződésekről, az alternatív ifjúsági mozgalmakról elmondtunk.

A konferencia hangulata, a résztvevők nyíltsága általában már azt jelezte, hogy ideológiai téren is új szelek kezdenek fújni. Ezt külön is megerősítette az a tény, hogy a közelmúltban megbízott ideológiai titkár (Vagyim Medvegyev) tanácsadói közül is többen aktív résztvevői voltak a vitáknak. Számunkra a tudományos véleménycsere, mellett a személyes kapcsolatok őszintesége, önkritikus és érdeklődő volta is új élmény volt.

Micheller Magdolna

A temető csendje

Október végén, november elején az emberek figyelme fokozottabban fordul a sírkertek felé. Emlékeznek rokonokra, barátokra, munkatársakra. Virágba borulnak a temetők, gyertyák és mécsesek fénye világítja meg az estbe hajló szürkületet.

Az elhunytak birodalmáról szól Radó Dezső közelmúltban megjelent könyve: A temető csendje. Újságok foglalkoztak korábban is e témával, de kötetbe gyűjtve még nem találkoztunk ezekkel a gondolatokkal. A címválasztás Vercors-kötetre emlékeztet, a könyvben riport, tanulmány, emlékezés váltja egymást.

Szegedi vonatkozású részt is találunk a 200 oldalas kötetben. Arról olvashatunk, hogy a polgári gyászszertartásokon közreműködő kórus dinamikus fejlődésnek néz elébe. Korábban a Szegedi Városgazdálkodási Vállalat állományába tartoztak, idén januártól a szegedi Családi Intézet alkalmazottai. A létszám emelése lehetővé teszi, hogy egyszerre két szertartáson is részt vehetnek.

Papp Rezső

Oklevél a röszkei vasutasoknak

Többéves múltra tevissza a két szomszédos határállomás: Röszke és a jugoszláv Horgos munkaversenyen-kapcsolata. Kettőjük versengéséből az I. fél évben a röszkeiek kerültek ki győztesen. A röszkei vasutasok kiemelt figyelmet fordítottak a tehervonatok pontos közlekedtetésére, a fuvarozási idők betartására, és a kocsik átadásához szükséges okmányok gyors és áttekinthető kezelésére. Pontos, fegyelmezett munkájukkal mintegy 3 órával csökkentették a teherkocsik állomási tartózkodási idejét.

A nemzetközi határforgalmi munkaversenyben elért első helyért járó oklevelet, a vele járó pénzjutalommal együtt tegnap, pénteken délután Röszkén, a művelődési házban tartott ünnepségen Császár Ferenc, az igazgatóság osztályvezetőhelyettese adta át a röszkeieknek.

A szív nem értheti

Két évtized óta először, nem a szívbetegek foglalják el a szezon végén Balatonfüreden a Mecseki Ércbányászati Vállalat, valamint az Építők üdülője és az Arany Csillag Szálloda szobáit. A Szociális és Egészségügyi Minisztérium ugyanis megvonta az ezek bérlésére korábban adott támogatását a Balatonfüredi Állami Kórháztól, közismert nevén a Szívkórháztól. Így ebben az esztendőben ötezerrel kevesebb beteget kezelhetnek az európai hírű rehabilitációs központban.

A takarékosság mellett mi indokolhatja ezt a döntést; kevesebb lett a szívbeteg Magyarországon? — ezzel a kérdéssel kereste fel az MTI munkatársa Böszörményi Ernőt, a balatonfüredi állami szívkórház főigazgató főorvosát. A professzor elmondta, hogy sajnos, még nem sikerült megállítani azt a rendkívül kedvezőtlen folyamatot, amely a világstatisztika élére „szorította" Magyarországot. Az elsők között vagyunk a szív- és érrendszeri megbetegedések gyakoriságát tekintve, és az ilyen típusú megbetegedésekből adódó halálozásban is. Az utóbbi évek gazdasági nehézségei, a túlfeszített, zaklatott életmód tovább rontott a helyzeten.

Balatonfüreden a legkorszerűbb rehabilitációs módszereket valósítják meg, a belgyógyászati kezelést ötvözik a fizikoterápiás kezeléssel. A modern vizsgálóberendezések mellett van szénsavas fürdő, tangentor és relaxációs torna, és úszás is. A minisztérium döntése most 5 ezer beteget fosztott meg ettől a lehetőségtől. Sajnos, a tájékoztatást is viszonylag későn kapták meg a kórház vezetői, így mire a segítségül hívott ipari nagyvállalatok felajánlhatták volna üdülőiket, illetve anyagi támogatásban részesíthették volna a kórházat, már másként döntöttek: átépítéshez kezdtek, illetve hotelként üzemeltetik az üdülőiket.

Sajátos helyzet, hogy például a Mecseki Ércbányászati Vállalat üdülője „Szoba kiadó" táblákkal hirdeti a kihasználatlan épületét, vendégre vár, a szívbetegek százai, ezrei pedig felszabaduló ágyakra. A szívkórházhoz naponta érkeznek a telefonok és a levelek azoktól, akik hónapok óta hiába kérik a beutalót. (MTI)

Műsorajánlat

A BUDAPESTI ALBERT SCHWEITZER KÓRUS HANGVERSENYÉT rendezik meg ma, szombaton este fél 8 órai kezdettel a dómban. Szólisták: *Szökefalvy Nagy Katalin, Bokor Jutta, Korondy György* és *Kenessey Gábor*. A műsorban *Bach Jesu meine Freud* című kantátája és *Mozart Requiemje* hangzik el. A koncert bevételét az erdélyi menekültek segélyezésére ajánlják fel.

John Huston 1952-ben készült MOULIN ROUGE című filmje szerepel a GRUBER LÁSZLÓ FILMKLUB műsorán. Az amerikai filmet az érdeklődők holnap, vasárnap délelőtt 9 és 11 órai kezdettel tekinthetik meg a Vörös Csillag moziban.

Gulyás Gyula és *Gulyás János* filmszemlefődíjas TÖRVÉNYSÉRTÉS NÉLKÜL című kétrészes alkotását vetítik a VOLÁN FILMKLUBBAN, a *Sorsok, tanúk, évek — társadalmunk tükre a magyar filmben* című sorozatban a Kossuth Lajos sugárút 53. szám alatti Dugonics moziban, október 31-én, hétfőn este fél 8 órai kezdettel.

Még egy filmklubos program: az ifjúsági ház SNITT FILMKLUBJÁBAN a nézők *Martin Scorsese* híres, A TAXISOFŐR című alkotását láthatják október 31-én, hétfőn este 7 órai kezdettel.

Ugyancsak az ifjúsági házban, de korábban, azaz már holnap, vasárnap este 7 órától a KFT EGYÜTTES HANGVERSENYÉT rendezik meg.

TESTSÚLYCSÖKKENTŐ TANFOLYAN indul az ifjúsági házban: a 23 hétig tartó kurzus — melynek lényege az egészségtelen táplálkozási szokások megváltoztatására való késztetés, segítségnyújtás az egészséges életmód kialakításában — tájékoztató megbeszélése október 31-én délután 5 órakor lesz, s ekkor lehet beiratkozni is.

BULGÁRIÁRÓL ÉS GÖRÖGORSZÁGRÓL tart diaképekkel illusztrált útibeszámolót *Somogyi Károlyné* október 31-én, hétfőn délután 3 órától a mórahalmi szociális otthonban.

A névadó: Vasvári Pál

Vasvári Pál nevét vette fel az immár hetvenöt éves közgazdasági szakközépiskola, amely kerek húsz éve működik jelenlegi Gutenberg utcai épületében. A tegnapi névadó ünnepséget a Vörös Csillag filmszínházban rendezték délelőtt 10 órakor. Az intézmény igazgatója, *Király Leventéné* mondott beszédet. Ismertette, hogy a tantestület és a diákság miért tartotta legmegfelelőbbnek, ha Vasvári nevét veszi fel a szakközépiskola, majd köszönetet mondott az ünnepség lebonyolításában segítséget nyújtó vállalatoknak — a kábelgyár, a MÁV Szegedi Igazgatósága, a Tisza Volán, s a közúti igazgatóság vezetőségének és kollektíváinak.

Ezek után *Keczer Tamás*, a Művelődésügyi Minisztérium főosztályvezetője tartott beszédet, majd a középiskola diáksága között meghirdetett, Vasvárivai kapcsolatos irodalmi és történelmi pályázat eredményhirdetése következett. Az iskolában folytatódott az ünnepség, a diákok irodalmi műsorával. Ezt követően *Müller Józsefné*, a városi tanács elnökhelyettese fölavatta Vasvári Pál emléktábláját, amit régi és mostani tanárok, s diákok koszorúztak meg. Az iskola történetével foglalkozó illetve a névadó életét, munkásságát bemutató kiállítás — melyet *Szabó G. László*, a megyei tanács elnökhelyettese nyitott meg — sportműsorok, évfolyamok közti vetélkedők következtek, majd az ünnepséget pedig meghitt diáktalálkozó zárta le.

F. Cs.